

Rainer Siegle, predsednik Omrežja občin 'Povezanost v Alpah' v letih 1999-2012: najnovejša študija je pokazala, da lahko posameznik vpliva na razvoj alpske identitete.

Alpe - to smo mi

Ali mreže ustvarjajo alpsko identiteto? Prvic doslej se je zgodilo, da je predmet znanstvenoraziskovalne študije postalo vprašanje, kako pomembne za krepitev občutka pripadnosti alpskemu območju so organizacije, kot sta Povezanost v Alpah ali Alpine Pearls (Alpski biseri). Uresničevanje Alpske konvencije v praksi je tisti cilj, zaradi katerega je bilo v devetdesetih letih na območju Alp ustanovljeno večje število mrež, med njimi tudi Alpine Pearls, Mreža zavarovanih območij v Alpah (Alparc) in Omrežje občin "Povezanost v Alpah". Raziskovanje povezav med omenjenimi tremi mrežami in oblikovanjem t. i. alpske identitete pa je tudi - prvic doslej - predmet ene od disertacij, ki je v knjižni obliki izšla pred kratkim.

Enotnost v raznolikosti: drugace in vendar enako

Mreže sestavljajo skupnost posameznikov, ki se srečujejo s podobnimi problemi, ugotavlja študija. Za pripadnike mrež Alpe niso samo gorski svet, temveč tudi težave, ki izhajajo iz topografije. Članom mrež je skupno tudi to, da Alpe razumejo kot enoten prostor, v katerem kljub temu še vedno obstaja veliko razlik, denimo jezikovnih. Poistovetenje z alpsko regijo še ni razlog, da bi se lokalni politiki v večji meri ukvarjali z vsealpskimi projekti in mrežami, ugotavlja avtorica omenjene študije Cristina del Biaggio. In obratno: članstvo v mreži še ne pomeni, da bi določena občina ali izvoljeni predstavnik imela močnejši občutek pripadnosti Alpam.

Strateške identitete in pomen posameznika

Za odločitvijo za članstvo v mreži se skriva predvsem pragmatizem: občine si obetajo nove možnosti za financiranje, rešitve lokalnih problemov ali partnerstva pri projektih. Alpe tvorijo predvsem "strateško", ne pa custveno identiteto. Tako imajo člani teh mrež pogosto težave, da bi razmišljali in delovali ob upoštevanju celotnega območja Alp. Kljub temu lahko posamezni predstavniki občin igrajo odločilno vlogo za razvoj "alpske" identitete in za življenje v mrežah: individualni občutek pripadnosti lahko spremenijo v kolektivnega. Drugace receno: če je za te "vodje" članstvo v mreži dodana vrednost, lahko strategijo svoje občine usmerijo na Alpe in prispevajo k temu, da se prebivalci pocutijo kot del projekta ali celo omrežja. Člani organizacij, kot so Alpine Pearls, Alparc ali Omrežje občin "Povezanost v Alpah", tako tvorijo skelet alpske regije in ji dajejo substanco.

Vir: Cristina del Biaggio (2013). Linking up the Alps. How networks of local political actors build the pan-Alpine region (en), Cristina.DelBiaggio@unige.ch

Stališča CIPRE

Glas proti: proti olimpijski bakli in vsemu trušču okrog iger se je izrekla večina prebivalcev kantona Graubünden.

Alpe predragocene za olimpijske igre

Izzid referendum, ki je bil 3. marca 2013 v Graubündnu, je jasen: tistih, ki so se izrekli proti zimskim olimpijskim igram leta 2022, je bilo 52,7 odstotka. To dokazuje, da so megalomanski načrti v Alpah nezaželeni. Za tovrstne velike načrte ni prostora ne z idejnega ne s finančnega, kaj šele z ekološkega vidika. Glasovanje proti organizaciji olimpijskih iger v Graubündnu je okrepilo trajnostni razvoj v celotnem alpskem loku in morda tudi zunaj njega.

Tega ni mogel spremeniti niti propagadni stroj podpornikov izvedbe olimpijskih iger, ki so za neuspešno kampanjo porabili okoli pet milijonov frankov, torej dobrih 4,2 mio. evrov. Nasprotniki so imeli za kampanjo na razpolago le 76.000 frankov (63.000 evrov). Projekt so podprli predvsem tisti, ki so računali na dobiček ali boljše prepoznavnost regije, torej kraji, kjer bi igre organizirali - St. Moritz, Davos in Lenzerheide, pa tudi elita, ki jo sestavljajo predstavniki politike, gospodarstva in športa. Drugih obljube niso zaslepile. Ker so graubündenski volivci kandidature za olimpijske igre zavrnili, je iz igre izpadel favorit Mednarodnega olimpijskega komiteja (IOC). So se zato možnosti drugega možnega kandidata na območju Alp, Münchna z Garmisch-Partenkirchnom, povečale?

Ravno nasprotno, število kritikov organizacije olimpijskih iger v Nemčiji se je zaradi živahne razprave o ponovni kandidaturi Münchna le še povečalo. Argumenti proti, ki so prepricali Švicarje, veljajo tudi v Nemčiji, saj so pravila in mehanizmi isti. Zimske olimpijske igre niso demokratičen projekt, ki bi bil vreden Alp in trajnostnega razvoja, temveč so in ostajajo izraz elitističnega in vzvišenega obnašanja maloštevilnih zaslužkarjev okrog IOC, financiran z davkoplacevalskim denarjem. Dokler bo trajala diktatura IOC, tudi pri najboljši volji ne bo mogoče nič spremeniti. Posvetimo se torej raje reševanju dejanskih potreb in iskanju trajnih rešitev.

Viri in vec informacij na: www.olympia-nein.ch (de), www.nolympia.de (de)

Ravno toliko, kot se zdi ljubeč, se ga ljudje tudi bojijo. Za medvedovo vrnitev v Alpe bo treba sprejeti ustrezne preventivne ukrepe ter poskrbeti za izobraževanje in informiranje ljudi.

Pledoaje za mrtvega medveda

19. februarja ob 9.30 zjutraj so v Puschlavu izvršili smrtno obsodbo medveda. Obtožili so ga, da si je drznil preveč približati ljudem. A verjetno bi si zaslužil, da bi se pri izreku kazni vendarle upoštevale olajševalne okoliščine. Mladi medved je med drugim izpraznil cebelnjak, si postregel s hrano iz shramb v dveh stanovanjskih hiša in prestrašil štirinajstletno dekle. Švicarske oblasti so ga uvrstile v skupino nevarnih medvedov in ga, takoj ko se je prebudil iz zimskega spanja, skrivaj ustrelile. Tako kot pred petimi leti njegov vrstnik, ki so ga poimenovali JJ3, je bil tudi M13, ki je v Švico prišel iz Trentina, razglašen za nevarno žival.

Danes obstajajo številni mednarodni sporazumi, katerih cilj je ponovna vzpostavitev in varstvo medvedje populacije na območju Alp. Bernska konvencija uvršča rjave medvede v strogo zaščitene vrste. Kot pove že samo ime, je cilj Platforme Alpske konvencije za velike zveri, prostoživece kopitarje in družbo doseči sožitje med divjimi živalmi in clovekom. Konflikte je treba reševati, škodljive ucinke pa odpravljati, med drugim z izvajanjem preventivnih ukrepov.

Bernsko in Alpsko konvencijo je ratificirala tudi Švica. Da nekateri od približno 40 trentinskih medvedov sem in tja zaidejo v Švico, ni mogoče prepreciti in je povsem v smislu omenjenih mednarodnih sporazumov. Prebivalci Švice, ki že stoletje niso videli prosto živečega medveda, so razumljivo vznemirjeni. K temu prispeva tudi obveščanje državnih organov. Švicarsko ministrstvo za okolje je namrec sporočilo, da je bil "nevaren medved, ki se je odstrelu najprej izognil zaradi zimskega spanja, ustreljen". Ljudje so prepričani, da je medved smrtno nevaren, in ne vedo, kaj jih lahko doleti pri srečanju z njim. Ta strah je treba jemati resno, zato je skrajni čas, da se tega vprašanja lotijo v vseh alpskih regijah. Potrebni so načrti upravljanja, programi za varovanje cred drobnice pred napadi medveda in preventivni ukrepi. Predvsem pa se morajo ljudje spet nauciti razločevati, katere so prave in katere dozdevne nevarnosti in kako naj ravnaajo pri srečanju z medvedmi povratniki. Bomo postrelili tudi naslednike medveda M13?

Viri in vec informacij na: www.alpconv.org/sl/organization/groups, www.bafu.admin.ch/dokumentation (de), www.news.ch (de)

Novice iz Alp

Trženje, secnja, drobnice - vse za varstvo planin

Ko se na planinah ne pasejo vec tradicionalne pasme domacih živali ali ce se paša celo opušca, se ta zemljišca zacenjajo spreminjati v grmicevje. Avstrijsko-slovenska pobuda in dva švicarska projekta imajo zato enak cilj, to pa je ponovna oživitev izgubljene kulturne pokrajine in vrstne pestrosti.

V Sloveniji se planine vse redkeje uporabljajo za sezonsko pašo živali, kjer pa planine s pašo še obstajajo, se na njih pasejo živali, ki so sicer ekonomsko donosnejše, a za ohranjanje kulturne pokrajine manj koristne. Posledica je zaraščanje pašnih planin. Namen avstrijsko-slovenskega projekta ALPA je zato ponovna oživitev planin, to pa naj bi dosegli z izvajanjem socialno-ekonomskih analiz, s pripravo predlogov za trajnostno upravljanje planin in z zagotavljanjem pomoci pri trženju izdelkov s pašnih planin. Vsa projektna območja ležijo znotraj območij Natura 2000. Z zaraščanjem se spoprijemajo tudi v švicarski dolini Engadin, kjer dijaki in uslužbenci podjetij sodelujejo v akcijah sekanja zarasti na dragocenih suhih traviščih. Organizacija Pro Terra Engiadina sodeluje prav v ta namen z različnimi občinami. Kako to dejansko poteka v praksi, pa si je mogoče ogledati na primeru Ramoscha v kratkem filmu Za skalnega puščavarja in mocerada.

Drugo pot pri ohranjanju biotske raznovrstnosti pa so že pred leti ubrali na območju Gottharda. Tu je predvsem zelena jelša tista, ki spodriva druge vrste. Škodljiva je tudi za gospodarjenje z vodnimi viri, saj so raziskovalci uspeli dokazati, da je izhlapevanje vode na rastiščih zelene jelše do 20 odstotkov vecje, podtalnica pa je obremenjena z nitrati. Strokovnjaki so tudi ugotovili, da engadinske ovce, stara avtohtona pasma domacih živali, izredno rade obžirajo lubje zelene jelše: zaradi glodanja vejevja se grmi posušijo.

Viri in vec informacij na: www.projektalpa.si, www.tagesanzeiger.ch/wissen/natur (de),

Alpski konvenciji predseduje Italija

Prva seja Stalnega odbora med italijanskim predsedovanjem je bila prejšnji teden v Bolzanu, saj bo Alpski konvenciji naslednji dve leti predsedovala Italija. V nadaljevanju pregled prednostnih nalog italijanskega predsedstva v letih 2013 in 2014.

Alpski konvenciji predseduje vsako drugo leto druga država in v letih 2013 in 2014 je vnovic na vrsti Italija. Ključna področja italijanskega predsedovanja so bila že določena s sklepom alpskih držav o ustanovitvi platforme za energijo in delovne skupine za gorski gozd. Platforma za energijo se bo ukvarjala s proizvodnjo, akumuliranjem, rabo in transportom energije, prav tako naj bi pripravljala priporočila za politiko.

V delovni skupini za gorski gozd bodo predstavniki držav in opazovalci razpravljali o problematiki gozdov in njihovi varovalni funkciji, ohranjanju biotske raznovrstnosti in možnosti ekonomske rabe gozdov za gorska območja. Italijansko ministrstvo za okolje je pred tem želelo doseči, da se ekonomska vrednost gorskega gozda sprejme v zaključno izjavo konference RIO +20.

V času italijanskega predsedovanja se nameravajo alpske države ukvarjati tudi z integriranim gospodarjenjem z vodnimi viri, tj. z ekološkimi vidiki, proizvodnjo energije in naravnimi nesrečami. Program vključuje tudi prizadevanja za razširitev Unescovega seznama svetovne dediščine z alpskimi spomeniki. Celotna izdelava meril naj bi olajšala postopek kandidature. Minister za okolje Corrado Clini pa se ozira tudi proti Milanu k EXPO 2015: rezultate platforme Hribovsko kmetijstvo naj bi predstavili prav na svetovni razstavi.

Za učinkovito uresničevanje Alpske konvencije namerava italijansko predsedstvo okrepiti zlasti sodelovanje z lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter raziskovalnimi inštitucijami in društvi, ministrstvo za okolje pa je v ta namen ustanovilo posebno koordinacijsko skupino.

Viri in več informacij na: www.alpconv.org/it/newsevents/editorial, www.alpconv.org/it/organization/presidency, www.alpconv.org/it/organization/presidency (it)

Ko v Franciji ugasnejo luci

Manj svetlobnega onesnaževanja in manj porabe energije: v Franciji od julija dalje izložbenih oken in fasad ne bodo več osvetljevali. V nadaljevanju pregled novih predpisov.

Zdaj je postalo uradno: 1. julija bo v Franciji zacela veljati prepoved osvetljevanja zgradb in poslovnih stavb v nočnem času. Uredba se sicer nanaša le na osvetljevanje izložbenih oken, notranjih prostorov in fasad med eno in šesto uro zjutraj, a pristojni francoski urad za okolje in energijo (ADEME) si kljub temu obeta prihranek v višini do dveh teravatnih ur; tolikšno količino električne energije proizvede jedrski reaktor v treh mesecih. Preracunano na prebivalce porabi vsak Francoz letno 92 kilovatnih ur za javno razsvetljavo. Tolikšna količina električne energije bi zadostovala za 460 ur dela z računalnikom. Za primerjavo: v Nemčiji je bilo leta 2005 porabljenih 55 kilovatnih ur - in vse kaže, da bo teh ur še več. Organizacije, ki se borijo proti svetlobnemu onesnaževanju v nočnem času, so zaradi prepovedi osvetljevanja v nočnem času izrazile zadovoljstvo, kritične pa so zaradi številnih izjem, ki veljajo za nekatere turistične kraje in mesta. Objekti in površine bodo osvetljeni tudi ob določenih praznikih, denimo za božic.

Za prostovoljni izklop v nočnem času si prizadeva tudi društvo za zaščito nočnega neba in nočnega okolja ANPCEN (Association française pour la protection du ciel et de l'environnement nocturnes). Društvo je januarja certifikat Obcine pod zvezdnatim nebom podelilo 216 občinam, od katerih jih 19 prihaja z alpskega območja.

Viri in več informacij na: www.astrosurf.com/anpcn/documents/CP (fr); www.fne.asso.fr/fr (fr); www.villes-et-villages-etoiles.fr/ (fr); www.actu-environnement.com/ae/news (fr)

Kaj je pomembno za biotsko raznovrstnost v Alpah?

Skupina mednarodnih raziskovalcev je pripravila seznam petdesetih najpomembnejših vprašanj, ki zadevajo povezovanje habitatov na območju Alp. Raziskovanje, finančna podpora in projekti naj bi tako zastopali enake interese. In kaj je resnično pomembno za alpski prostor?

Kako vpliva vrnitev medveda, volka in risa na ekosisteme v alpski ekološki mreži? Kako vplivajo demografske spremembe na prihodnji razvoj ekološkega kontinuuma? In katere kazalce za vrste in habitate je sploh mogoče uporabiti za evalvacijo ekološke povezanosti? To so le tri od petdesetih vprašanj, ki so jih zbrali znanstveniki, politiki in okoljevarstveniki iz vseh alpskih držav in na podlagi katerega naj bi bilo v prihodnje določanje prednostnih nalog na področju varstva in vzpostavljanja povezanosti alpskih habitatov. Obenem je to tudi "seznam želja", namenjen raziskovalcem in donatorjem, ki naj bi se posvetili prav tem, deloma zelo nujnim vprašanjem, za katere je prave odgovore težko najti.

V Alpah živi okoli 43.000 živalskih in rastlinskih vrst. Da bi se lahko prehranjevale, pocivale in se razmnoževale, mora biti živalim omogočeno neovirano gibanje, kar pa je možno le, če bodo habitati med seboj povezani. Prav za to si prizadevajo Inicijativa za ekološki kontinuum, Platforma za ekološko povezanost in partnerji v projektu Econnect, ki so tudi predlagali, da se pripravi seznam 50 vprašanj.

Prireditve

Delavnica/seminar: **YPAC 2013.** 11.3.2013 – 15.3.2013. Sonthofen.
Jezik: de, en, fr, it, sl. [Vec o tem »](#)

Sejem/tr: **TRIGLAVSKA TRŽNICA IN BRIHTA: Vode - kako dobimo pitno vodo?** 16.3.2013 – 16.3.2013. Bled. Jezik: sl. Organizira: Triglavsko roža na Bledu-Informacijsko redišče Triglavskega narodnega parka, Bled/. [Vec o tem »](#)

Filmska, televizijska ali radijska oddaja/literarni ve: **Sredin vecer: Izgubljena resonanca - film o poključnem resonancnem lesu.** 20.3.2013 – 20.3.2013. Organizira: Triglavsko roža na Bledu-Informacijsko redišče Triglavskega narodnega parka, Bled/. [Vec o tem »](#)

Konferenca/kongres: **Zakaj so alpske občine prijetne za življenje: O trajnostnem oblikovanju življenjskega prostora v alpskih občinah** . 26.4.2013 – 27.4.2013. Grassau. Jezik: de, fr, it, sl. Organizira: Gemeindeforum 'Allianz in den Alpen', Übersee/DE. [Vec o tem »](#)

Konferenca/kongres: **CIPRA: Letna strokovna konferenca 2013.** 10.10.2013 – 12.10.2013. Università di Brescia. Jezik: de, fr, it, sl. Organizira: CIPRA Italia, Club Alpino Italiano, Sondrio/IT. [Vec o tem »](#)

Saj ni res, pa je!

... na pobocjih Wurmberga, ki kraljuje nad mestecem Braunlage, naj bi nastalo največje smučišče v severni Nemčiji - in zagotovilo razcvet tega območja. Turistična infrastruktura mesta je vec kot zastarela, v sosednji vasi Schierke si želijo postati "severni Chamonix". Mestu Braunlage ni odvec noben napor, saj bo v projekt vložilo deset milijonov evrov, kupili bodo najsodobnejši sistem za umetno zasneževanje, ki je ta trenutek na voljo na trgu, 16,5 ha gozda sredi naravnega parka Harz pa so že izsekali. Zdi se, da so pri tem pozabili le na eno malenkost: v Alpah so smučišča umetno zasneževali na zacetku oz. koncu zime leta 2011 šele nad 2400 m nadmorske višine. Najvišji vrh Wurmberga meri le 971 m. To pomeni, da bo treba smucarsko središče postaviti v ogromno hladilnico ali pa za umetno zasneževanje uporabiti neizmerne količine kemikalij ... Viri in vec informacij na: Süddeutsche Zeitung, 20. 2. 2013, str. 3